

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI
Delegatura w Szczecinie

LSZ – 4113-001-02/2014
D/14/504

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI
Delegatura w Szczecinie
ul. Jacka Odrowąża 1, 71-420 Szczecin
T +48 91 831 39 00, F +48 91 831 39 66
lsz@nik.gov.pl

I. Dane identyfikacyjne kontroli

Numer i tytuł kontroli	D/14/504 – Przygotowanie szkół do objęcia dzieci sześciolletnich obowiązkiem szkolnym.
Jednostka przeprowadzająca kontrolę	Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Szczecinie
Kontroler	Wiesław Kaszak, starszy inspektor kontroli państwowej, upoważnienie do kontroli nr 90535 z dnia 16.04.2014 r. (dowód: akta kontroli str. 1-2)
Jednostka kontrolowana	Szkoła podstawowa w Trzcińsku-Zdroju ¹ , ul. 2 Lutego 3, 74-510 Trzcińsko-Zdrój
Kierownik jednostki kontrolowanej	Violetta Papież, Dyrektor Szkoły od 01.09.2009 r. (dowód: akta kontroli str. 3)

¹ dalej „Szkoła”

II. Ocena kontrolowanej działalności

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie, mimo stwierdzonych nieprawidłowości, działalność kontrolowanej jednostki w zbadanym zakresie w roku szkolnym 2013/2014 i przygotowania na rok szkolny 2014/2015 (do dnia zakończenia kontroli, tj. 21 maja 2014 r.).

Uzasadnienie oceny ogólnej

Pozytywnie oceniono w szczególności: zapewnienie kadry nauczycieli odpowiedniej do edukacji uczniów sześciolletnich, wyposażenie sal lekcyjnych w odpowiednie materiały dydaktyczne, dostosowanie wyposażenia sal lekcyjnych do wzrostu uczniów, zapewnienie w większości obszarów właściwych warunków bezpieczeństwa i higieny pracy uczniów. Szkoła dysponowała miejscem zabaw utworzonym w ramach programu „Radosna Szkoła”. Liczba pomieszczeń oddanych do dyspozycji klas I-III dostosowana była do liczby uczniów i oddziałów. Meble w pracowni komputerowej dostosowano do wzrostu uczniów najmłodszych, poprzez wyposażenie w regulowane krzesła. Uczniom klas I-III umożliwiono spożywanie ciepłego posiłku.

Stwierdzone nieprawidłowości dotyczyły, niedostosowania wyposażenia toalety dla chłopców do wzrostu dzieci sześciolletnich i niedostosowanie mebli w świetlicy pełniącej rolę stołówki, do zasad ergonomii.

Ponadto, NIK zwraca uwagę na, że nie osiągnięto części standardów zalecanych przez Ministra Edukacji Narodowej². W pracowni komputerowej, nie zapewniono wszystkim uczniom klas I osobnego komputera z dostępem do Internetu, w sali lekcyjnej klasy I nie wydzielono części rekreacyjnej i Szkoła nie dysponowała własnym placem zabaw.

III. Opis ustalonego stanu faktycznego

1. Zapewnienie przez szkołę warunków lokalowych i wyposażenia do edukacji uczniów sześciolletnich

Opis stanu faktycznego

1.1. W roku szkolnym 2013/2014 każdemu z 4 oddziałów klas I-III przydzielono osobną salę lekcyjną.

W roku szkolnym 2014/2015 Szkoła będzie dysponowała wystarczającą liczbą 5 odrębnych sal lekcyjnych. Liczba oddziałów w klasach I wzrośnie do 3 (z 1), przy założeniu, że liczba uczniów klasy I nie przekroczy 25.

Oprócz 4 sal wykorzystywanych w roku szkolnym 2013/2014, przewiduje się wykorzystanie jako sali lekcyjnej pomieszczenia, w którym w roku szkolnym 2013/2014 było miejsce zabaw. Wyposażenie miejsca zabaw, wg wyjaśnienia dyrektor Szkoły Violetty Papięz zostanie przeniesione do sal wykorzystywanych przez klasy I-III.

W roku szkolnym 2013/2014 liczba uczniów uczęszczających:

- do klasy I wynosiła 25 (w tym dzieci sześciolletnich 0) - 1 oddział,
- do klasy II wynosiła 23 – 1 oddział,
- do klasy III wynosiła 34 – 2 oddziały,

Od 1 września 2014 r. 60 dzieci zostanie objętych obowiązkiem szkolnym, w tym 31 dzieci sześciolletnich. W roku szkolnym 2014/2015 przewiduje się 3 oddziały klasy I, 1 oddział klasy II i 1 oddział klasy III.

(dowód: akta kontroli str. 4-16, 117-120)

1.2. W roku szkolnym 2014/2015 dla uczniów z oddziałów klas I-III nie przewiduje się nauki na więcej niż jedną zmianę.

(dowód: akta kontroli str. 117-120)

1.3. Sala lekcyjna przeznaczona dla oddziału klasy I (gabinet nr 6), składała się z części edukacyjnej wyposażonej w tablice, stoliki, krzeselka, tematyczne gazetki ściennie, tablice edukacyjne. Nie wyodrębniono w niej części rekreacyjnej, tj. w klasie tej nie osiągnięto zale-

² Załącznik Nr 2 do rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 27 sierpnia 2012 r. w sprawie podstawy programowej wychowania przedszkolnego oraz kształcenia ogólnego w poszczególnych typach szkół (Dz. U. z 2012 r., poz. 977) zwane dalej „rozporządzeniem w sprawie podstawy programowej”

canego standardu określonego w punkcie 3 załącznika Nr 2 do rozporządzenia w sprawie podstawy programowej. W pozostałych 3 salach (1 sala oddziału klasy II i 2 sale oddziału klas III) wydzielono część rekreacyjną wyposażoną w wykładziny, kolorowe szafki, zabawki dydaktyczne i gry.

Sala klasy I wyposażona była w pomoce dydaktyczne i przedmioty potrzebne do zajęć: liczydła, radio, gry i zabawki dydaktyczne, kącik przyrodniczy, biblioteczkę. Sprzęt audiowizualny (telewizor i magnetowid) znajdowały się w świetlicy szkolnej, komputery z dostępem do Internetu zlokalizowane były w odrębnym pomieszczeniu. Uczniom zapewniono możliwość pozostawiania w Szkole części swoich podręczników i przyborów szkolnych w szafkach znajdujących się we wszystkich salach oddziałów klas I-III.

(dowód: akta kontroli str.32-36)

1.4. W sali lekcyjnej oddziału klasy I w roku szkolnym 2013/2014, stosownie do § 9 ust. 2 rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej i Sportu z dnia 31 grudnia 2002 r. w sprawie bezpieczeństwa i higieny w publicznych i niepublicznych szkołach i placówkach³, zapewniono ergonomiczne meble uczniowskie. W klasie umieszczono miarkę, za pomocą, której mierzony był wzrost uczniów oraz wykaz wg, którego przydzielano miejsca siedzące dla uczniów po uwzględnieniu wzrostu. Dzieci z klasy I zostały zmierzone 14.02.2014 r. W dzienniku lekcyjnym przy każdym nazwisku ucznia zamieszczony był wynik pomiaru wzrostu i dopasowana do wzrostu wysokość ławek szkolnych. Pozostałe sale lekcyjne przeznaczone dla klas II-III także wyposażono w ergonomiczne meble uczniowskie.

Dyrektor Szkoły w dniu 7 kwietnia 2014 r. wystąpiła do organu prowadzącego (Gmina Trzczańsko-Zdrój) o zakup mebli i dodatkowego wyposażenia dla oddziałów klas I w roku szkolnym 2014/2015.

(dowód: akta kontroli str. 32-34, 47-51, 63-67)

1.5. W Szkole wydzielone było stałe miejsce zabaw dostępne dla wszystkich uczniów klas I-III. Szkoła otrzymała dofinansowanie do miejsca zabaw w ramach rządowego programu „Radosna szkoła”. Miejsce zabaw podzielone było na dwie strefy:

1) strefa pierwsza - zaspokajania potrzeb ruchu, rozwijania sprawności motorycznej i koordynacji wzrokowo-ruchowej wyposażona w pomoce dydaktyczne stosownie do ust. 1 załącznika Nr 1 do rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lipca 2009 r. w sprawie form i zakresu finansowego wspierania organów prowadzących w zapewnieniu bezpiecznych warunków nauki, wychowania i opieki w klasach I-III szkół podstawowych i ogólnokształcących szkół muzycznych I stopnia⁴,

2) strefa druga – miejsce aktywnej nauki i zabawy, umożliwiania odpoczynku, wspomaganie koordynacji wzrokowo-ruchowej wyposażone w pomoce dydaktyczne stosownie do ust. 2 ww. rozporządzenia.

(dowód: akta kontroli str. 32-33, 42, 44-46, 58-62)

1.6. Szkoła nie posiadała własnego placu zabaw, przy Szkole zlokalizowane było boisko szkolne.

Dyrektor Szkoły Violetta Papież wyjaśniła: „Budynek szkolny znajduje się w zwartej zabudowie. Boisko szkolne o wymiarach 25,20m x 22,70m podzielone jest na dwie części. Około 2/3 powierzchni (25,20 x 14,20m) zajmuje pełnowymiarowe boisko do siatkówki i koszykówki wyłożone nawierzchnią tartanową. Pozostała część (25,20m x 8,50m) w większości pokryta jest kostką brukową z namalowanymi gramami skocznymi. Przy samym budynku znajduje się niewielki pas zieleni oraz ławeczki dla uczniów. Przy części pokrytej kostką brukową znajduje się brama i wejście na boisko szkolne. Na boisku nie jest możliwe wygospodarowanie miejsca na szkolny plac zabaw, który spełniałby warunki określone w załączniku nr 2 do Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lipca 2009 r. Ze względu na zwartą zabudowę najbliższego otoczenia szkoły nie ma również możliwości urządzenia takiego placu w pobliżu budynku szkolnego. Uczniowie mają możliwość korzystania z miejskiego placu zabaw oddalonego od szkoły ok. 520 m.”.

³ Dz. U. z 2003 r., Nr 6, poz. 69 ze zm. dalej „rozporządzenie ws. bhp w szkołach”

⁴ Dz. U. Nr 110, poz. 915 ze zm.

Miejski plac zabaw, z którego korzystali uczniowie Szkoły był wyposażony był w huśtawki, zjeżdżalnie, urządzenia na sprężynie „motocykl”, drabinki i piaskownicę. Urządzenia były trwale i stabilnie przymocowane do podłoża. Na urządzeniach tych nie występowały ostre krawędzie, wystające nakrętki, spawy i gwinty. Powierzchnia placu zabaw wynosiła ok. 2000 m². Teren placu zabaw pokryty był trawą oraz kostką brukową - nawierzchnia utrzymana była w czystości.

(dowód: akta kontroli str. 32-33, 37-39, 69)

1.7. Szkoła posiadała wydzielone pomieszczenie przeznaczone na świetlicę szkolną, zgodnie z art. 67 ust. 1 pkt 3 ustawy z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty⁵ dostępną dla wszystkich uczniów, wyposażoną w meble (stoliki, krzeselka). Świetlica wyposażona była w 28 krzesel i 8 stolików. Meble w świetlicy nie były dostosowane do wymagań ergonomii dla uczniów z klas najmłodszych. Świetlica wyposażona była w sprzęt audiowizualny (telewizor, DVD i radiomagnetofon).

(dowód: akta kontroli str. 32-33, 41-42)

1.8. W roku szkolnym 2013/2014 zapewniono uczniom najmłodszym możliwość zjedzenia ciepłego posiłku dowożonego do Szkoły (catering). Wydawanie posiłków odbywało się w pomieszczeniu kuchennym przystosowanym do tego typu czynności.

Dyrektor Szkoły wyjaśniła: „*W szkole uczniowie mogą korzystać z herbaty przyrządzonej w szkolnej kuchence oraz ciepłego posiłku dowożonego do szkoły (catering). Ciepła herbata wydawane jest o godz. 10:50. Kanapki dzieci przynoszą z domu. Uczniowie klas I-VI posiłki spożywają w świetlicy szkolnej. Dzieci z oddziału przedszkolnego piją herbatę w swojej Sali. Obiady wydawane są na długiej przerwie o godz. 10:50 w dwóch turach. Dzieci z klasy I spożywają posiłki w pierwszej turze i zawsze siadają przy tych samych stolikach. Dzieci z oddziału przedszkolnego jedzą obiady po zakończeniu wydawania obiadów klas I-VI i także mają swoje stałe miejsca*”.

(dowód: akta kontroli str. 42, 69)

1.9. Pomieszczenie (świetlica szkolna) w którym uczniowie spożywają ciepłe posiłki było utrzymane w czystości i porządku. Meble nie były przystosowane do wzrostu uczniów z klas najmłodszych. Znajdujące się tam krzesła i stoły nie miały możliwości regulacji wysokości. Wszystkie miały jeden rozmiar, podczas gdy do części świetlicy, pełniącej rolę stołówki uczęszczały wszystkie dzieci ze szkoły, w tym zarówno z oddziałów „0” jak i z klas I-III.

(dowód: akta kontroli str. 32-33, 42)

1.10. W roku szkolnym 2013/2014 zgodnie z § 4a rozporządzenia ws. bhp w szkołach, Szkoła zapewniła uczniom z klas I-III możliwość pozostawiania części podręczników i przyborów szkolnych w szafkach znajdujących się w salach lekcyjnych.

(dowód: akta kontroli str. 42)

1.11. Uczniowie klasy I mieli zapewniony dostęp do pomieszczeń sanitarnych tj. do toalet, oddzielnie dla dziewcząt i chłopców. Pomieszczenia te były przeznaczone dla wszystkich uczniów Szkoły (grupy 0 i dla klas I-VI) i znajdowały się na parterze Szkoły. Grzejniki w obu pomieszczeniach były zabudowane. W toalecie dla dziewcząt znajdowały się 3 umywalki i 2 kabiny WC dla najmłodszych uczniów Szkoły, brak było toalety dla osób niepełnosprawnych. Miski ustępowe w toalecie dla dziewcząt były zamocowane na wysokości 33 cm, umywalki na wysokości 70 cm. W toalecie chłopców 4 pisuary zamontowane były na wysokości 65 cm. Brak było obniżonych misek sedesowych i umywalk w toalecie dla chłopców. Wszystkie baterie, spluczki i pozostałe elementy sanitarne były proporcjonalnie pomniejszone. W obu toaletach zapewniono bieżącą ciepłą i zimną wodę oraz środki higieny osobistej. Uczniowie tej klasy w drodze do pomieszczeń sanitarnych mieli do pokonania ok. 10 m korytarzem. Stosownie do § 8 rozporządzenia ws. bhp w szkołach, Szkoła zapewniła ciepłą i zimną bieżącą wodę oraz środki higieny osobistej. Urządzenia sanitarno-higieniczne utrzymywane były w czystości i w stanie pełnej sprawności technicznej. Bieżące monitorowanie stanu sanitarnego łazienki odbywało się po każdej przerwie. Sprzątaczkę sprawdzały i

⁵ Dz. U. z 2004 r. Nr 256, poz. 2572 ze zm.

utrzymywały w czystości stan sanitarny toalet. Toalety były dezynfekowane systematycznie po zajęciach lekcyjnych oraz w ciągu dnia w miarę potrzeb.

(dowód: akta kontroli str.32-33, 40)

Uwagi dotyczące badanej działalności

W sali oddziału klasy I (gabinet nr 6) nie było części rekreacyjnej, tj. w klasie tej nie osiągnięto zalecanego standardu określonego w ust. 3 załącznika Nr 2 do rozporządzenia w sprawie podstawy programowej. Dyrektor Szkoły wyjaśniła: „W bieżącym roku szkolnym klasa I mieści się w Sali nr 6 o powierzchni ok. 46 m². Klasa liczy 25 uczniów, w tym 1 uczeń z niepełnosprawnością intelektualną w stopniu umiarkowanym, który wymaga zatrudnienia osoby wspierającej. Konieczność zapewnienia miejsca siedzącego wszystkim osobom przebywającym w klasie I, ze względu na ograniczoną powierzchnię, uniemożliwia zorganizowanie w Sali części rekreacyjnej. Nauczyciel organizując proces dydaktyczny zgodnie z zalecanymi przez podstawę programową warunkami i sposobami realizacji, systematycznie wykorzystuje dostępną salę zabaw (obie sale mieszczą się na parterze)”.

(dowód: akta kontroli str. 68)

Ustalone nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie stwierdzono następujące nieprawidłowości:

1. Meble (stoliki, krzeselka), które stanowiły wyposażenie świetlicy nie były dostosowane do wzrostu uczniów z klas I-III. Zgodnie z § 9 ust. 2 rozporządzenia ws. bhp w szkołach, sprzęty, z których korzystają osoby pozostające pod opieką szkoły lub placówki, dostosowuje się do wymagań ergonomii.

Dyrektor Szkoły Violetta Papież wyjaśniła: „W roku 2006 zakupione zostały krzesła i stoliki uczniowskie od nr 2 do nr 6. W roku 2013 zakupiono wyposażenie sali z przeznaczeniem dla utworzonego w szkole oddziału przedszkolnego oraz meble do klasy II-III. Wszystkie meble posiadają wymagane certyfikaty zgodności. Od 1 września 2014 r. w klasie I naukę rozpocznie ok. 60 dzieci. Konieczne jest utworzenie trzech oddziałów i uzupełnienie wyposażenia sal lekcyjnych. Obecnie dzieci z klas młodszych korzystają z opieki świetlicowej oprócz pomieszczenia świetlicy mają do dyspozycji salę zabaw wyposażoną w pomoce zakupione m.in. w ramach programu „Radosna szkoła”. Od września w sali zabaw zostanie utworzona sala lekcyjna dla klasy I. Konieczne staje się uzupełnienie wyposażenia świetlicy w meble dostosowane do potrzeb dzieci najmłodszych. Z uwagi na zwiększenie liczby oddziałów klas pierwszych od września 2014 r. na początku kwietnia 2014 r. organ prowadzący na prośbę dyrektora szkoły złożył wniosek o zwiększenie części subwencji ogólnej z 0,4% rezerwy na dofinansowanie wyposażenia w sprzęt i pomoce dydaktyczne pomieszczeń do nauki dla dzieci 6-letnich oraz wniosek na dofinansowanie wyposażenia w sprzęt szkolny i pomoce dydaktyczne świetlicy szkolnej”.

(dowód: akta kontroli str. 68-69)

2. W toalecie dla chłopców brak było obniżonych sedesów oraz umywalk. Dyrektor Szkoły wyjaśniła: „W istniejących pomieszczeniach toalet, jedynie w części przeznaczonej dla dziewcząt zamontowane zostały 2 małe muszle i 3 małe umywalki, z których mogą korzystać zarówno chłopcy jak i dziewczynki z klas młodszych. Z uwagi na istniejące warunki, obecnie nie ma możliwości wygospodarowania miejsca w części przeznaczonej dla chłopców”.

(dowód: akta kontroli str. 68)

Ocena cząstkowa

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie, mimo stwierdzonych nieprawidłowości, działalność Szkoły w zakresie zapewnienia warunków lokalowych oraz wyposażenia do edukacji uczniów sześciolletnich w klasach I.

2. Zapewnienie przez Szkołę warunków organizacyjnych do edukacji uczniów sześciolletnich

Opis stanu faktycznego

2.1. Liczebność uczniów w klasie I w roku szkolnym 2013/2014 nie przekraczała 26 osób, co było zgodne z ust. 4 zalecanych warunków i sposobu realizacji, podstawy programowej edukacji wczesnoszkolnej. Zajęcia klasy I nie były łączone z zajęciami klasy II.

(dowód: akta kontroli str. 4-9)

2.2. Planowana liczba uczniów w oddziałach klas I w roku szkolnym 2014/2015 nie przekroczy 25. Od 1 września 2014 r. planowana liczba oddziałów klas I wyniesie 3, a łączna liczba dzieci 7 i 6 letnich urodzonych w okresie od 1 stycznia do 30 czerwca 2008 r. wynosi 57, w tym 29 dzieci 7 letnich oraz dodatkowo 3 dzieci 6 letnich urodzonych w II półroczu 2008 r. Łączna planowana liczba uczniów klas I, od stycznia 2014 r. wyniesie 60 uczniów (po 20 w każdej klasie).

(dowód: akta kontroli str. 8,9, 117-120)

2.3. W roku szkolnym 2013/2014 edukację w oddziale klasy I powierzono jednemu nauczycielowi zgodnie z ust. 6 zalecanych warunków i sposobu realizacji, podstawy programowej. Plan na rok szkolny 2014/2015 zakładał, że dla każdego z 3 planowanych oddziałów klas I przydzielony zostanie 1 nauczyciel (za wyjątkiem zajęć z religii, języka niemieckiego, języka angielskiego i wychowania fizycznego).

(dowód: akta kontroli str. 118-119)

2.4. W badanym okresie Szkoła organizowała zajęcia świetlicowe odbywające się przed lub po zakończeniu lekcji. Zgodnie z „Regulaminem świetlicy w roku szkolnym 2013/2014” świetlica pracowała w godzinach 7:40-15:00. W roku szkolnym 2013/2014 do świetlicy zapisanych było 40 uczniów z klasy „O” – III. Czas pracy świetlicy został dostosowany do potrzeb zgłoszonych przez rodziców. Ze świetlicy szkolnej zgodnie z regulaminem mogli korzystać także uczniowie nie zapisani do niej, oczekujący na terenie Szkoły na planowane zajęcia lekcyjne lub pozalekcyjne oraz uczniowie skierowani przez dyrektor Szkoły. Czas opieki i zajęć dostosowano do organizacji dowozu dzieci oraz odbioru przez rodziców. Dla najmłodszych uczniów Szkoła organizowała zajęcia dostosowane do ich wieku i możliwości. Szkoła nie prowadziła odrębnych zajęć świetlicowych dla uczniów klas I. Stołki i krzesła, w które wyposażono świetlicę nie spełniały warunków ergonomii dla uczniów z klas najmłodszych. Świetlicę wyposażono w sprzęt audiowizualny (telewizor, magnetowid), filmy na płytach DVD, gry planszowe. W pomieszczeniu wygospodarowano oddzielne półki na tornistry.

(dowód: akta kontroli str. 31-33, 41-42)

W roku szkolnym 2013/2014 z opieki świetlicowej korzystało 14 uczniów z klas I, oraz 2 uczennice klasy „O”. Dla tych uczniów (16 dzieci) zorganizowane były zajęcia (2 godziny w tygodniu). Ponadto 2 godziny tygodniowo łączono z zajęciami organizowanymi dla uczniów klasy II oraz 1 godzinę łączono z zajęciami organizowanymi dla uczniów klasy III. Liczba dzieci w grupach łączonych wynosiła od 18 do 22 osób. Pierwszoklasiści brali udział w zajęciach plastycznych, muzycznych, grach i zabawach świetlicowych oraz w zajęciach ruchowych. W czasie zajęć łączonych z klasą II prowadzone były zajęcia teatralne. W czasie zajęć wspólnych z klasą III odbywały się zajęcia malowania i rysowania.

Spśród 40 dzieci korzystających w roku szkolnym 2013/2014 ze świetlicy szkolnej 18 było dojeżdżających oraz 22 miejscowych, z tego dojeżdżało 4 uczniów klasy I. Uczniom klas I oczekującym na zajęcia szkolne po dowiezieniu do Szkoły o godz. 7:45 świetlica zapewniała opiekę do czasu rozpoczęcia 1 lekcji o godz. 8:20. Po zakończeniu lekcji uczniowie czekali na transport do domu od 1 do 2 godzin uczestnicząc w tym czasie w zajęciach świetlicowych. Uczniowie klas I zapisani do świetlicy korzystali także z zajęć pozalekcyjnych (wyównawczych).

(dowód: akta kontroli str. 70-72)

2.5. Zajęcia w klasie I odbywały się w sposób tradycyjny tj. 45 minutowe lekcje i przerwy takie same jak dla pozostałych uczniów szkoły. W roku szkolnym 2013/2014 sala klasy I nie posiadała części rekreacyjnej. Organizacja zajęć dla tej klasy, jak wyjaśniła dyrektor Szkoły

Violetta Papież przedstawiała się następująco: „Ze względu na rozpoczęty w przedszkolu proces dydaktyczny oraz założenia związane z realizacją podstawy programowej edukacja wczesnoszkolna opiera się na różnorodnej formie pracy. Zajęcia częściowo prowadzone są w sali lekcyjnej, a częściowo w pomieszczeniu w którym zgromadzone są pomoce dydaktyczne z projektu „Radosna szkoła”. W Sali tej znajdują się stoliki i krzeselka dostosowane do potrzeb edukacji wczesnoszkolnej. Do zajęć w tym pomieszczeniu wykorzystywane są pomoce rozwijające motorykę małą u uczniów klasy pierwszej. Pozwalają zadbać o sprawność ruchową rąk w zakresie szybkości ruchów, ich precyzji. Dzieci mają możliwość rozwijać i usprawniać umiejętności pisania i rysowania. Gry dydaktyczne inspirowane do rozwijania umiejętności matematycznych, przyrodniczych i społecznych.

(dowód: akta kontroli str. 74-75)

2.6. Szkoła posiadała pracownię komputerową z 12 stanowiskami komputerowymi z dostępem do Internetu. Liczba stanowisk komputerowych była niewystarczająca, aby każdemu uczniowi udostępnić osobny komputer. Pracownię komputerową wyposażono w krzesła regulowane do wysokości uczniów.

(dowód: akta kontroli str. 32-33, 69, 123)

2.7. W roku szkolnym 2013/2014 Szkoła organizowała zajęcia pozalekcyjne dla uczniów klasy I:

- zajęcia wspierające pracę dydaktyczną i wychowawczą – uczestniczyło w nich 3 uczniów klasy I.

- zajęciach wyrównawcze z edukacji polonistycznej i matematycznej w wymiarze po 1 godzinie dydaktycznej 1 raz w tygodniu, brało udział 7 uczniów z klasy I (28% ogółu uczniów klasy I).

Zajęcia te obejmowały m.in. wyrównywanie szans edukacyjnych dzieci z brakami w wiadomościach i umiejętnościach szkolnych, wspomaganie wszechstronnego i harmonijnego rozwoju ucznia, nabywanie umiejętności czytania, pisania i liczenia, kształtowanie umiejętności porównywania, segregowania i samokontroli, planowanie i organizowanie sytuacji sprzyjających przezwyciężaniu trudnościom w nauce.

Szkoła w kontrolowanym okresie prowadziła także zajęcia z języka niemieckiego w których brało udział 24 uczniów z klasy I. We współpracy z Trzczańskim Centrum Kultury 3 dzieci brało udział w zajęciach tanecznych, a 2 uczniów klasy I w zajęciach artystycznych, w klubie Orlik w zajęciach piłki nożnej brał udział 1 uczeń tej klasy, a w klubie Krokus w zajęciach z badmintonu brało udział 3 uczniów.

Działania Szkoły w ww. zakresie były zgodne z zaleceniami ust. 18 pkt. 2 podstawy programowej.

(dowód: akta kontroli str. 69, 76)

2.8. Przestrzeń dla uczniów klas I-III została wyznaczona na parterze (2 sale: klasa I i klasa II) i na I piętrze (2 sale – 2 klasy III). Sala dla klasy I, dla „O”, sala zabaw, kuchnia (pomieszczenie do wydawania posiłków) świetlica i sanitariaty (osobno dla dziewcząt, osobno dla chłopców i dla personelu) znajdowały się na parterze. Łazienka dla dzieci z klasy I była wspólna z uczniami klas starszych, w tym klas IV-VI. Toalety dla uczniów klasy I były widoczne (wraz z częścią korytarza szkolnego) po wyjściu z sali lekcyjnej. Zgodnie z wymogiem § 2 rozporządzenia w sprawie bhp w szkołach Dyrektor Szkoły zapewniła bezpieczne i higieniczne warunki pobytu w Szkole, zorganizowała i nadzorowała pełnienie przez nauczycieli dyżurów. W roku szkolnym 2013/2014 r. obowiązywał w Szkole regulamin nauczyciela dyżurnego oraz plan pełnienia dyżurów. W regulaminie określono m.in. że nauczyciel dyżurny rozpoczyna i kończy dyżur punktualnie, w czasie i miejscu wyznaczonym w planie dyżurów, dba o bezpieczeństwo uczniów oraz zwraca uwagę na zasady kulturalnego zachowania się w różnych sytuacjach. W razie wypadku ucznia, nauczyciel dyżurny zobowiązany jest udzielić uczniowi pierwszej pomocy i natychmiast powiadomić dyrektora Szkoły. Nauczyciel dyżurny może opuścić miejsce dyżuru tylko po zorganizowaniu zastępstwa. Plan dyżurów obejmował czas i miejsce ich pełnienia przez nauczycieli. Dyżury były pełnione na boisku szkolnym, na parterze, na I i II piętrze budynku Szkoły w godzinach od 8:00 do 13:50 każdego dnia tygodnia.

(dowód: akta kontroli str. 121-122)

Uwagi dotyczące badanej działalności

W pracowni komputerowej uczniowie klas I mieli do dyspozycji ogółem 12 komputerów podłączonych do Internetu, co nie zapewniało wszystkim dzieciom dostępu do osobnych komputerów. W sali lekcyjnej klasy I nie było zestawów komputerowych.

Działania Szkoły w ww. zakresie nie były zgodne z zaleceniami podstawy programowej (ust. 11). W podstawie programowej zaleca się, by w sali lekcyjnej było kilka kompletnych zestawów komputerowych, a podczas zajęć w pracowni komputerowej każdy uczeń miał do swojej dyspozycji osobny komputer z dostępem do Internetu.

Dyrektor Szkoły wyjaśniła: „Zajęcia komputerowe odbywają się w sali komputerowej znajdującej się oddzielnym budynku. Zajęcia komputerowe ujęte są w planie lekcji każdej klasy w wymiarze 1 godziny tygodniowo. W klasach młodszych tematyka zajęć komputerowych jest ściśle powiązana z tematyką zajęć realizowanych w ramach pozostałych edukacji. Sala komputerowa wyposażona jest w 12 stanowisk uczniowskich. W klasach IV-VI zajęcia komputerowe odbywają się w podziale na grupy tak, by każdy miał do swojej dyspozycji osobny komputer. W klasach młodszych nie ma podziału na grupy na zajęciach komputerowych i z tego względu przy jednym komputerze pracuje dwóch uczniów. Ze względu na stan instalacji elektrycznej w budynku w którym mieści się sala komputerowa, obecnie nie ma możliwości podłączenia większej liczby stanowisk komputerowych.

(dowód: akta kontroli str. 69, 123)

Ustalone nieprawidłowości

W działalności Szkoły w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości

Ocena cząstkowa

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie zapewnienie przez Szkołę warunków organizacyjnych do edukacji uczniów sześciolatków.

3. Zapewnienie odpowiedniej kadry nauczycieli z uwzględnieniem potrzeb sześciolatków.

Opis stanu faktycznego

3.1. W roku szkolnym 2014/2015 zaplanowano, że w Szkole utworzonych zostanie 5 oddziałów klas I-III. Nauczyciele zatrudnieni w klasach „0” oraz w I-III w roku szkolnym 2013/2014 (6 nauczycieli w tym 1 zatrudniony jako dyrektor Szkoły) posiadali kwalifikacje wymagane do nauczania wczesnoszkolnego tj. wykształcenie w zakresie edukacji wczesnoszkolnej (studia magisterskie). Ponadto ww. nauczyciele posiadali:

- studia licencjackie w specjalności pedagogika opiekuńcza i resocjalizacja – 1 nauczyciel,
- kurs kwalifikacyjny z oligofrenopedagogiki - 1 nauczyciel,
- studia podyplomowe nauczania drugiego przedmiotu – język polski - 1 nauczyciel,
- studia podyplomowe z zakresu diagnozy i terapii pedagogicznej oraz studia podyplomowe z oligofrenopedagogiki - 1 nauczyciel,
- studia podyplomowe z zakresu informatyki, kurs kwalifikacyjny z terapii pedagogicznej do prowadzenia zajęć kompensacyjno-wyrównawczych i terapeutycznych - 1 nauczyciel.

Zatrudniona w Szkole liczba nauczycieli będzie odpowiadała potrzebom kształcenia w roku szkolnym 2014/2015. Wszyscy nauczyciele prowadzący zajęcia w klasie I-III, w tym zajęcia świetlicowe posiadali kwalifikacje zawodowe zgodne z wymogami określonymi w rozporządzeniu Ministra Edukacji Narodowej z dnia 12 marca 2009 r. w sprawie szczególnych kwalifikacji wymaganych od nauczycieli oraz określenia szkół i wypadków, w których można zatrudnić nauczycieli niemających wyższego wykształcenia lub ukończonego zakładu kształcenia nauczycieli⁶.

Do prowadzenia zajęć w klasach I-III uprawnieni byli także nauczyciele języka obcego (angielskiego i niemieckiego).

(dowód: akta kontroli str. 82-112)

3.2. W badanym okresie nauczyciele nauczania wczesnoszkolnego uczestniczyli w formach doskonalenia zawodowego z zakresu metodyki pracy z dziećmi sześciolatkami i uzyskali:

⁶ Dz. U. Nr 50, poz. 400, ze zm.

- certyfikat uczestnictwa w Konferencji Metodycznej dla dyrektor Szkoły w dniu 13 listopada 2013 r. w Szczecinie, pt. „Sześćcioletni uczeń – motywacja do działania”,
- zaświadczenie uczestnictwa w kursie doskonalącym „Metody i sposoby sprawdzania osiągnięć edukacyjnych uczniów opisanych w podstawie programowej edukacji wczesnoszkolnej” oraz zaświadczenie o ukończeniu szkolenia „Bajkoterapia w pracy nauczyciela z dziećmi młodszymi” (luty 2014 r.), „Wpływ atmosfery rodzinnej na zachowania szkolne dziecka” (kwiecień 2014 r.) oraz certyfikat ukończenia szkolenia „Praktyczne aspekty funkcjonowania świetlic środowiskowych” (styczeń 2014 r.). Ww. szkolenia odbyła nauczycielka, która w roku szkolnym 2013/2014 prowadziła oddział klasy „0”.

Zgodnie z art. 41 ust. 1 pkt 4 ustawy o systemie oświaty rada pedagogiczna Szkoły ustaliła organizację doskonalenia zawodowego nauczycieli we współpracy z poszczególnymi nauczycielami. Plan doskonalenia nauczycieli na rok szkolny 2013/2014 został zatwierdzony uchwałą Rady Pedagogicznej z dnia 12 września 2013 r. Plan ten obejmował m.in. zagadnienia nauczania w klasach I-III, w tym doskonalenie umiejętności nauczycieli w zakresie tworzenia bezpiecznych warunków, doskonalenie umiejętności pracy z dzieckiem sześciolletnim w klasie I, wdrażanie do pracy zmian zachodzących w prawie oświatowym, wdrażanie skutecznych metod motywowania uczniów do pracy, doskonalenie procesu dydaktycznego. W Szkole obowiązywał także plan pracy zespołu samokształceniowego, który obejmował m.in. przeprowadzenie warsztatów z zakresu bezpieczeństwa w szkole, szkoleń, warsztatów z zakresu rozpoznawania zaburzeń emocjonalnych uczniów,

(dowód: akta kontroli str. 77-81, 124-126)

Ustalone
nieprawidłowości

W działalności Szkoły w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

Ocena cząstkowa

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie działalność Szkoły w obszarze zapewnienia odpowiednio przygotowanej kadry nauczycieli uwzględniającej potrzeby sześciolatków.

IV. Wnioski

Wnioski pokontrolne

Przedstawiając powyższe oceny i uwagi wynikające z ustaleń kontroli, Najwyższa Izba Kontroli, na podstawie art. 53 ust. 1 pkt 5 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli⁷, wnosi o:

1. Dostosowanie wyposażenia łazienki dla chłopców oraz mebli w świetlicy szkolnej do wymogów ergonomii.
2. Wydzielenie i wyposażenie części rekreacyjnej we wszystkich salach przeznaczonych do prowadzenia zajęć z uczniami klas I.

V. Pozostałe informacje i pouczenia

Wystąpienie pokontrolne zostało sporządzone w dwóch egzemplarzach; jeden dla kierownika jednostki kontrolowanej, drugi do akt kontroli.

Prawo zgłoszenia zastrzeżeń

Zgodnie z art. 54 ustawy o NIK kierownikowi jednostki kontrolowanej przysługuje prawo zgłoszenia na piśmie umotywowanych zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, w terminie 21 dni od dnia jego przekazania. Zastrzeżenia zgłasza się do dyrektora Delegatury NIK w Szczecinie.

Obowiązek poinformowania NIK o sposobie wykorzystania uwag i wykonania wniosków

Zgodnie z art. 62 ustawy o NIK proszę o poinformowanie Najwyższej Izby Kontroli, w terminie 30 dni od dnia otrzymania wystąpienia pokontrolnego, o sposobie wykorzystania uwag i wykonania wniosków pokontrolnych oraz o podjętych działaniach lub przyczynach niepodjęcia tych działań.

⁷ Dz. U. z 2012 r., poz. 82 ze zm.

W przypadku wniesienia zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, termin przedstawienia informacji liczy się od dnia otrzymania uchwały o oddaleniu zastrzeżeń w całości lub zmienionego wystąpienia pokontrolnego.

Szczecin, dnia 13 czerwca

2014 r.

Najwyższa Izba Kontroli
Delegatura w Szczecinie

Kontroler
Wiesław Kaszak
Starszy inspektor kontroli państwowej

.....
Podpis

.....
Podpis